

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4833/2018
03.09.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Младен Симић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Електропривреда Србије“ Београд, Огранак ХЕ Ђердап Кладово, чији је пуномоћник Зоран Ђикановић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3642/17 од 01.06.2018. године, у седници одржаној 03.09.2020. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 3642/17 од 01.06.2018. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно одлучивање.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Неготину, Судска јединица у Кладову П 461/12 од 26.04.2017. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде материјалне штете за санацију стамбеног објекта број .., који се налази на кп. бр. .. КО ... исплати 1.185.469,86 динара, са законском затезном каматом од 26.04.2017. године до исплате, док је захтев тужиоца за износ од досуђеног а до траженог 2.008.579,86 динара, са каматом од дана утврђења висине штете 04.04.2013. године до исплате одбијен, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка плати 497.520,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 3642/17 од 01.06.2018. године, укинута је првостепена пресуда и одбијен, као неоснован захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде материјалне штете за санацију стамбеног објекта бр. .. који се налази на кп. бр. .. КО ... исплати 2.008.579,86 динара са каматом од 04.04.2013. године до исплате, и обавезан је тужилац да туженом на име трошкова поступка плати 123.765,20 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 18/20) и утврдио да је ревизија основана.

Према чињеничном стању утврђеном пред првостепеним и другостепеним судом, тужилац је власник породичне стамбене зграде површине 34 м², изграђене на кп.бр. .. уписне у лист непокретности .. КО Наведена парцела је изван зоне експропријације и налази се у непосредној близини Дунава. С обзиром да тужилац потражује накнаду материјалне штете настале на његовом објекту, тврдећи да је до штете дошло након изградње ХЕ „Ђердап 2“, прво је било одређено извођење доказа вештачењем од стране Грађевинског факултета Универзитета у Београду, који је, након што је доставио налаз и мишљење, обавестио суд да са туженим има закључен уговор о консалтинг услугама, због чега је одређено извођење доказа вештачењем од стране Градског завода за вештачење. Из налаза и мишљења Градског завода за вештачење, произлази да су оштећења на стамбеној згради тужиоца последица повишених нивоа подземних вода проузрокованих изградњом ХЕ „Ђердап 2“ и да је потребна санација, којом би се отклонила постојећа оштећења и елеминисала даља оштећења проузрокована повишеним нивоом подземних вода, а да вредност радова на санацији објекта износи 1.185.469,86 динара, када се од укупног износа одузме допринос тужиоца настанку штете због непотпуне заштите тротоара. Према допунским налазима и мишљењима Завода, подбетонирање темеља и вертикално ојачавање објекта са бетонским стубовима није било нужно и неопходно, али је њиховом изградњом извршено ојачавање и постојећег дела објекта, а да је вредност радова 823.110,00 динара, да у моменту изласка на терен, подрумске просторије објекта нису имале адекватну изолацију, да је постојала влага у подруму, а да је било адекватне изолације на објекту, не би настала штета услед подизања нивоа подземних вода.

Првостепени суд је делимично усвојио захтев тужиоца, применом члана 154, 173. и 174. Закона о облигационим односима, јер је сматрао да је тужени одговоран за насталу штету на стамбеном објекту тужиоца, с обзиром да је оштећење тужичевог објекта у узрочној вези са подизањем нивоа подземних вода реке Дунав, насталих изградњом ХЕ „Ђердап 2“.

Другостепени суд је након одржане расправе, укинуо првостепену пресуду и одбио, као неоснован захтев тужиоца, са образложењем да из листа непокретности следи да је тужилац власник кп.бр. .. уписне у лист непокретности бр. .. КО ..., са објектом који се налази на парцели, чија је површина 34 м², да је тужбом тражио накнаду материјалне штете настале на овом објекту услед подизања нивоа подземних вода након изградње ХЕ „Ђердап 2“, да је током поступка тражио накнаду штете на накнадно изграђеном објекту, знатно веће површине, са подрумом, за чију градњу није имао грађевинску дозволу нити другу потребну документацију у складу са законом, да су установе које су обавиле вештачење Грађевински факултет Универзитета у Београду и Градски завод за вештачење Београд управо вештачиле објекат веће површине, да је Грађевински факултет нашао да не постоји узрочно последична веза између подизања нивоа подземних вода изградњом Хидроелектране, као јавног добра од стране туженог, који обавља опште корисну делатност и настале штете која је управо резултат непостојања изолације на објекту тужиоца, да је Градски завод за вештачење утврдио узрочно последичну везу између подизања нивоа подземних вода изградњом Хидроелектране и настале штете, да до усаглашавања њихових налаза није дошло, али да се представник Градског завода за вештачење изјаснио да не би наступила штетна последица на објекту тужиоца да је тужилац извршио адекватну изолацију подрумских просторија приликом његове изградње, са којих разлога је закључио да не постоји одговорност туженог за насталу штету у смислу члана 154, 173. и 174. Закона о облигационим односима, јер штета нема свој узрок у подизању нивоа подземних вода

приликом обављања делатности туженог, већ да је иста резултат непостојања изолације у подрумским просторијама објекта тужиоца.

Основано се наводима ревизије тужиоца оспорава правилна примена материјалног права од стране другостепеног суда.

Према правилу о претпостављеној узрочности садржаном у одредби члана 173. Закона о облационим односима, штета настала у вези са опасном ствари сматра се да потиче од те ствари, изузев ако се докаже да она није била узрок штете. Према члану 174. истог закона одговорност за штету од опасне ствари је у систему објективне одговорности, што подразумева да се претпоставља одговорност имаоца, односно власника такве ствари.

Према листу непокретности бр. .. КО ... тужилац је власник породичне стамбене зграде површине 34 м² изграђене на кп.бр. ..., који објекат је изграђен 1957. године, као приземни, са подрумом испод једне собе, као и приступним степеништем и улазном терасом, а касније реконструисан и налази се у непосредној близини Дунава. Тужилац од туженог потражује накнаду материјалне штете због оштећења на стамбеној згради, тврдећи да су оштећења последица повишених нивоа подземних вода проузрокованих изградњом ХЕ „Ђердап 2“. У току поступка прво је изведен доказ вештачењем од стране Грађевинског факултета Универзитета у Београду, па с обзиром да Грађевински факултет са туженим има закључен уговор о консалтинг услугама, изведен је доказ вештачењем од стране Градског завода за вештачење Београд. Другостепени суд свој закључак да не постоји узрочно последична веза између оштећења на објекту тужиоца и повишених нивоа подземних вода проузрокованих изградњом ХЕ „Ђердап 2“ заснива на налазу и мишљењу Грађевинског факултета Универзитета у Београду, а делом и на налазу и мишљењу Градског завода за вештачење, па с обзиром да је Грађевински факултет Универзитета у Београду изузет од извођења доказа вештачењем, јер је био у уговорном односу са туженим управо ради пружања консалтинг услуга, то се не може прихватити као правилан закључак другостепено суда да не постоји узрочно последична веза између оштећења на стамбеној згради тужиоца и повишеног нивоа подземних вода проузрокованих изградњом ХЕ „Ђердап 2“. С обзиром да се не може прихватити налаз и мишљење Грађевинског факултета Универзитета у Београду, то је у тој ситуацији другостепени суд ради правилне примене материјалног права требао да цени како основни налаз и мишљење, тако и допунске налазе и мишљења Градског завода за вештачење. Осим тога, а код утврђеног да тужилац потражује накнаду штете на објекту који је изграђен 1957. године, пре доношења прописа о изградњи објекта (што је констатовано у листу непокретности), који објекат је касније реконструисан, то се не може прихватити као правилан закључак другостепеног суда да тужилац не може тражити штету на објекту који је реконструисан, за чију градњу није имао грађевинску дозволу нити другу потребну документацију у складу са законом, с обзиром да је објекат изграђен пре доношења прописа о изградњи објекта, да је касније реконструкција и доградња објекта извршена у свему квалитетно, а да штета постоји на старом делу објекта, што следи из налаза и мишљења Градског завода за вештачење, а да је стари део објекта изграђен пре него што је изграђена ХЕ „Ђердап 2“, када није била потребна грађевинска и употребна дозвола, на до тада уобичајени начин, без икакве изолације, јер у време градње се није могло претпоставити да ће због до тада уобичајеног начина градње имати било какве последице у будућности.

С обзиром на то да због погрешне примене материјалног права од стране другостепеног суда чињенично стање није потпуно утврђено у вези постојања узрочно последичне везе између оштећења на објекту тужиоца и повишених нивоа подземних вода проузрокованих изградњом ХЕ „Ђердап 2“, то је другостепена одлука морала да буде укинута.

У поновном поступку другостепени суд ће имајући у виду примедбе изнете у овом решењу, поново ценити све околности које су од значаја за правилну примену материјалног права и о жалби туженог донети нову и закониту одлуку.

Са напред наведених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић